

Katowice, 12 grudnia 2011 r.

Znak: WK-6101/34/4/11

**Pani
Kazimiera Gębała
Dyrektor
Szkoły Podstawowej
im. Janiny Bühl
w Przylękowie**

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach w dniach od 3 do 7 października 2011 r. kontrolę problemową gospodarki finansowej Szkoły Podstawowej im. Janiny Bühl w Przylękowie (zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia Szkołą) za okres od 1 stycznia 2008 r. do 7 października 2011 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 14 października 2011 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

- *W latach 2010 - 2011 Dyrektor Szkoły zaciągnął zobowiązania wynikające z umów ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków dzieci, młodzieży i personelu Szkoły, pomimo braku upoważnienia w tym zakresie. Dyrektor Szkoły działając jako kierownik jednostki sektora finansów publicznych przyjął obowiązki ubezpieczającego wynikające z zawartych umów, a obowiązki te nie wynikają z realizacji zadań, do których jednostka została powołana. Zadania dotyczące grupowego ubezpieczenia uczniów, personelu nie są prawnie określonym zadaniem finansowanym z budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Powyższe dotyczyło zobowiązań wynikających z umów (polis):*
 - *Nr D/SA/1017/1060 z 25 czerwca 2010 r. z okresem ubezpieczenia od 1 września 2010 r. do 31 sierpnia 2011 r.,*
 - *Nr E/SA/1017/1083 z 28 czerwca 2011 r. z okresem ubezpieczenia od 1 września 2011 r. do 31 sierpnia 2012 r.**Następnie na podstawie umowy o współpracy zawartej pomiędzy Towarzystwem Ubezpieczeniowym a Dyrektorem Szkoły z 28 września 2010 r. Szkoła uzyskała w roku 2010 wynagrodzenie (prowizję) w wysokości 1.323,00 zł. Należne wynagrodzenie na*

podstawie umowy o współpracy z 29 września 2011 r. ustalone zostało na kwotę 1.146,90 zł - do dnia kontroli należność ta nie została przekazana rzecz Szkoły.

Operacje gospodarcze dotyczące pozyskania w roku 2010 kwoty 1.323,00 zł nie zostały ujęte w księgach rachunkowych jednostki, a środki nie zostały odprowadzone na rachunek dochodów oraz do budżetu Gminy Świnna. Stosownie do przepisu art. 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) jednostki budżetowe są jednostkami organizacyjnymi sektora finansów publicznych nieposiadającymi osobowości prawnej, które pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek odpowiednio dochodów budżetu państwa albo budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Środki te, przechowywane w kasie pancernej w sekretariacie Szkoły, wykorzystane zostały na zakup towarów i usług, zgodnie z dyspozycją Rady Rodziców, która upoważniła Dyrektora Szkoły do wydatkowania otrzymanej prowizji na bieżące wydatki Szkoły. Ze środków tych w latach 2010 - 2011 dokonano wydatków na łączną kwotę 1.322,63 zł.. Dowody źródłowe wystawione zostały na Szkołę, płatne były gotówką. Zobowiązania z nich wynikające nie zostały ujęte w księgach rachunkowych Szkoły. Zgodnie natomiast z przepisami art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.), do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Ponadto zgodnie z przepisami art. 4 ust. 2 ww. ustawy, zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

Umowy ubezpieczenia (polisy) oraz umowy o współpracy zawarła w imieniu Szkoły p. Kazimiera Gębala – Dyrektor Szkoły

Wniosek nr 1

Podjąć działania w zakresie zorganizowania procesu gromadzenia środków finansowych i ich wydatkowania przez Szkołę, zgodnie z wymogami art. 11 i art. 223 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), mając na uwadze ograniczenia możliwości zaciągania zobowiązań wynikające z przepisów art. 44 ust. 1 i ust. 2 tej ustawy.

- Zaniechanie ustalenia w formie pisemnej dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, czym naruszono przepis art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

W trakcie kontroli ustalono, że zasady (polityka) rachunkowości, w tym zakładowy plan kont dla jednostek oświatowych, dla których rachunkowość prowadzi Urząd Gminy w Świnnej, zostały wprowadzone Zarządzeniami Wójta Gminy Świnna Nr 0151/46/2010 z dnia 31 grudnia 2010 r. oraz Nr 0152/21/01 z dnia 31 grudnia 2001 r. wraz ze zmianami.

Ustalenie w formie pisemnej i aktualizacja zasad (polityki) rachunkowości należały do obowiązków p. Kazimierzy Gębali – Dyrektora Szkoły.

Wniosek nr 2

Ustalić w formie pisemnej dokumentację opisującą zasady (politykę) rachunkowości i wprowadzić do stosowania w jednostce zgodnie z wymogami art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

- *Nieprawidłowo prowadzono księgi rachunkowe za 2010 r., tj. w sposób niezgodny z przepisem art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.). Zgodnie z przywołanym przepisem, zapisów w księgach rachunkowych dokonuje się w sposób trwały, bez pozostawiania miejsc pozwalających na późniejsze dopiski lub zmiany. Ponadto, zgodnie z przepisem art. 20 ust. 1 wyżej przytoczonej ustawy, do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.
Trwałego zamknięcia ksiąg rachunkowych za 2010 r. dokonano w trakcie kontroli, tj. 7 października 2011 r. Zgodnie z przepisem art. 12 ust. 4 i 5 ww. ustawy, ostateczne zamknięcie ksiąg rachunkowych jednostki kontynuującej działalność powinno nastąpić najpóźniej w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy, a zamknięcie ksiąg rachunkowych polega na nieodwracalnym wyłączeniu możliwości dokonywania zapisów księgowych w zbiorach tworzących zamknięte księgi rachunkowe.*
- *W latach 2010 - 2011 (do dnia zakończenia kontroli) zaniechano wydrukowania lub przeniesienia na informatyczny nośnik danych całości ksiąg rachunkowych na koniec 2010 r. Stosownie do przepisu art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) księgi rachunkowe obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą: dziennik, księgę główną, księgi pomocnicze, zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych. Zgodnie z przepisem art. 13 ust. 6 wyżej przytoczonej ustawy księgi rachunkowe należy wydrukować nie później niż na koniec roku obrotowego. Za równoważne z wydrukiem uznaje się przeniesienie treści ksiąg rachunkowych na informatyczny nośnik danych, zapewniający trwałość zapisu informacji, przez czas nie krótszy od wymaganego dla przechowywania ksiąg rachunkowych.*
- *Zaniechanie prowadzenia w latach 2010 - 2011 (do dnia zakończenia kontroli) zapisów na koncie 999 – „Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat”, wymaganego rozporządzeniami Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych. (Dz. U. z 2006 Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.) oraz z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861).*
- *W 2010 r. błędnie wprowadzono kwotę 3.986,63 zł do bilansu otwarcia na koncie 998 – „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego”, niezgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.), skutkiem czego zawyżono narastające obroty tego konta.
W wyniku powyższego, wykazana w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych Szkoły, według stanu na 31 grudnia 2010 r. w kolumnie „Zaangażowanie” kwota 931.775,78 zł była niezgodna z obrotami konta 998.
Zgodnie z § 8 ust. 2 pkt 2 załącznika Nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103),*

w sprawozdaniu Rb-28S w kolumnie „Zaangażowanie” wykazuje się dane dotyczące zaangażowania planu wydatków, czyli wartość umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym. Natomiast zgodnie z § 9 ust. 2 ww. rozporządzenia kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

- Saldo konta 980 – „Plan finansowy wydatków budżetowych” w ujęciu analitycznym według stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. było niezgodne z saldem tego konta wynikającym z ewidencji syntetycznej na ten dzień. W ewidencji analitycznej saldo konta 980 na dzień 31 grudnia 2010 r. po stronie Ma wynosiło 961.551,00 zł, natomiast w ewidencji syntetycznej saldo po stronie Ma wynosiło 21.580,00 zł. Stosownie do przepisu art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Prowadzi się je w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek (zbiorów kont), komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej.
- Zaniechanie w latach 2010 – 2011 sporządzenia i przedłożenia w Urzędzie Gminy Świnna jednostkowych sprawozdań budżetowych Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych, pomimo uzyskiwania w ww. okresie dochodów z tytułu odsetek na rachunkach bankowych. Powyższym naruszono postanowienia § 4 pkt 3 ppkt b rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) w związku z § 6 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzeń. W roku 2010 Szkoła uzyskała 446,85 zł z tytułu odsetek od środków na rachunkach bankowych, za II kwartały 2011 r. była to kwota 608,14 zł.
- Nieterminowe przekazanie jednostkowego sprawozdania budżetowego Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 sierpnia 2011 r. do Urzędu Gminy Świnna. Powyższe stanowiło naruszenie postanowień § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103). Zgodnie z treścią załącznika Nr 44 do ww. rozporządzenia, termin składania sprawozdań miesięcznych Rb-28S przez jednostki organizacyjne upływa nie później niż 10 dni po upływie okresu sprawozdawczego. Szkoła przekazała ww. sprawozdanie dnia 19 września 2011 r., tj. siedem dni po terminie. Stosownie do § 4 pkt 3 lit. b ww. rozporządzenia, do sporządzania sprawozdań jednostkowych zobowiązani są kierownicy jednostek organizacyjnych na podstawie ksiąg rachunkowych.

Osobą odpowiedzialną za prowadzenie księgowości syntetycznej i analitycznej oraz sporządzanie sprawozdań Szkoły był Inspektor Referatu Finansowo-Księgowego zatrudniony w Urzędzie Gminy Świnna. Zadania związane z obsługą finansowo-księgową Szkoły wykonywane były przez wskazanego pracownika na mocy umowy – porozumienia z dnia 3 listopada 2009 r. zawartego pomiędzy p. Kazimierą Gębalą – Dyrektorem Szkoły a p. Henrykiem Jurasz – Wójtem Gminy Świnna.

Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Janina Wiewióra – Skarbnik Gminy, pełniąca funkcję Głównego Księgowego Szkoły na podstawie ww. umowy – porozumienia.

Sprawozdanie Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych Szkoły za ww. okres podpisała p. Kazimiera Gębala – Dyrektor Szkoły oraz p. Janina Wiewióra – Skarbnik Gminy Świnna, pełniący funkcję Głównego Księgowego Szkoły.

Wniosek nr 3

Wydrukować lub przenieść na informatyczny nośnik danych księgi rachunkowe za 2010 r., zgodnie z art. 13 ust. 6 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

Wniosek nr 4

Zaprowadzić ewidencję pozabilansową na koncie 999 – „Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat”, zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861).

Wniosek nr 5

Podjąć działania celem zorganizowania obsługi finansowo-księgowej Szkoły w sposób zapewniający prawidłowe prowadzenie ksiąg rachunkowych Szkoły oraz terminowe przekazywanie sprawozdań jednostkowych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103).

Wniosek nr 6

Sporządzić i przedłożyć Wójtowi Gminy Świnna sprawozdanie jednostkowe Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych, mając na uwadze przepisy rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej z dnia 3 lutego 2010 r. (Dz. U. Nr 20, poz. 103).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, w **terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w **zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4** ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, w **terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.